

82 . Mangalia | Județ: Constanța | Punct: str. Oituz (stația biogaz) | Anul: 1998

Anul: 1998

Cod RAN: 60491.11

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană timpurie, Epoca romană târzie

Categorii sit: Religios, ritual și funerar

Autori: Nicolae Alexandru, Valeriu Georgescu, Mihai Ionescu

Instituții: Muzeul de Arheologie "Callatis", Mangalia, Muzeul de Arheologie "Callatis", Mangalia, Muzeul de Arheologie "Callatis", Mangalia

Raport

În campania 1998 au fost cercetate următoarele morminte:

M. 5. A fost descoperit în S.3, la capătul de sud al secțiunii, la -3 m, este un mormânt în groapa simplă cu dimensiunile: 1,90 x 0,70 m, și are orientarea est-vest, cu capul spre vest. Pe partea de sud a gropii au fost descoperite blochete de calcar așezate în linie ce au deasupra 5 tegulae așezate vertical. Oasele sunt foarte prost păstrate, fapt caracteristic întregii necropole cercetate.

La -1,55 m, în groapa aceluiași mormânt au fost descoperite grupate patru opaițe de epocă romană, o amforă fragmentară de sec. I-II și o lampă rudimentară cu cinci ciocuri, lucrată la mână, din pasta grosieră de culoare neagră-cenușie, având ca degresant nisip. Toate aceste date încadrează mormântul prezentat în sec. II p.Chr.

M. 6. Descoperit la capătul de sud al S 5, la -2,60 m, groapa are dimensiunile 1,20 x 0,60 m, iar la sud este închisă de trei blochete de calcar așezate vertical, de dimensiuni 0,70 x 0,30 m. Oasele sunt foarte prost păstrate, observându-se și urme de arsură. Ca inventar funerar putem aminti: un ulcior ceramic întregibil, un unguentariu din sticlă, fragmentar, medalion de bronz și un cercei de bronz circular. Mormântul poate fi datat în sec. II p.Chr. Păstrarea materialelor arheologice în condiții foarte proaste se datorează unei conducte de apă ce prezintă mai multe fisuri.

M. 7. Cercetat în capătul de sud al S 7, la adâncimea de -1,80 m, cu groapă de mici dimensiuni, 1,10 x 0,50 m, ce are la sud un rând de blochete de calcar. Inventarul mormântului este format dintr-un guttus ceramic și mărgelile din sticlă colorată și din ceramică, obiecte ce datează mormântul în sec. II p.Chr.

M. 8. Descoperit în caroul 4 al S7, la -2,10 m, orientat NV-SE, cu dimensiunile de 1,50 x 0,60 m, cu un rând de blochete în partea de E. Inventarul funerar, foarte bogat este compus din ulcior-ceramic, vas mic de sticlă cu o toartă și gura trilobată, căniță ceramică, colier de bronz spiralat, două ace de păr din sticlă de culoare gris albăstrui, un medalion de bronz identic cu cel descoperit în M.6, două perechi de cercei din bronz, trei mărgelile din sticlă colorată, ce datează mormântul tot în sec. II p.Chr.

M. 9. Mormântul hypogeu cercetat în continuarea lui S1, la sud de acesta, a fost cercetat în anii '80, cu ocazia unei săpături de salvare, fiind ulterior acoperit cu pământ. Dimensiunile sunt: camera funerară, la exterior, 2 x 3,50 m, la interior, 1,55 x 3,10 m, cu boltă semicilindrică, înălțimea în interior, 1,80 m. Din dromos, în prezent, s-a păstrat o porțiune de 1,25 m; pe un segment de 0,50 m, s-a păstrat bolta semicilindrică, în continuare, din dromos s-au conservat numai pereții lui: o asiză la nord și două asize la sud inclusiv două trepte din blochete de calcar.

Interiorul camerei funerare este tencuit; deasupra intrării este realizată cu vopsea roșie, o cruce cu pandantive, iar pe perețele de V tot cu vopsea roșie, o chrisma ce are conturate în tencuială cerceii și linia orizontală, incizii unde s-a păstrat cel mai bine vopseaua, în colțul de SE al camerei funerare bolta este distrusă pe o arie de 0,70 x 0,50 m de o intervenție mecanică din anii '80.

Orientarea mormântului este E-V, cu o ușoară deviație NE-SV, orientare identică cu celelalte morminte hypogee cercetate în zona: M.2 și M.4 și cu a mormântului hypogeu cu psalmi, din apropiere, datat în perioada domniei împăratului Anastasius; și, de asemenea, identică cu orientarea edificiului basilical cercetat.

În încheiere trebuie să subliniem complexitatea necropolei cercetate unde au fost descoperite monumente funerare databile în trei epoci istorice:

I. Elenistică, în S. 1, la 1 m sud de M.2, se observa porțiunea unui ring din blochete de calcar de mari dimensiuni, ce ar putea aparține unui mormânt tumular de epoca elenistică, știut fiind că la sud de acest punct se află necropola de epocă greco-elenistică.

II. Romană, în acest punct au fost cercetate cinci morminte de epocă romană (M.3, M.5, M.6, M.7, M.8), din care, patru par a fi aparținut unor copii datorită dimensiunilor gropii și obiectelor de inventar descoperite (M.3, M.6, M.7, M.8).

Toate aceste morminte au fost săpate în loess, iar înhumările au fost practicate în firida închisă cu un rând de blochete de calcar, iar în cazul lui M.5, care pare singurul de adult, firida a fost închisă cu un rând de blochete de calcar și cinci tegulae așezate vertical. Inventarul descoperit datează aceste morminte în sec. I - II. Aceste morminte se mențin în tradiția existentă la Callatis a mormintelor de tip sarmatic.

III. Romano-bizantină. Cele trei morminte hypogee (M.2, M.4, M.9) toate cu camera funerară cu bolta în semicilindru și dromos, cu înhumări succesive, au mărturii paleocreștine (obiecte și simboluri): în M.4 s-a descoperit un thurribulum de bronz, iar în M.9 crucea cu pandantive și chrisma, ambele cu vopsea roșie, culoare prezentă și în mormântul cu psalmi deja amintit.

Cercetarea prezentată infirmă ipoteza existenței la Callatis a unor zone necropolare strict delimitate.

Informații suplimentare online

[Raportul 1646 din cronica.cimec.ro](http://cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapservet Cimec.ro](#)